

**BESLUITENLIJST VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE (EXTRA)
RAADSCOMMISSIE SAMENLEVING d.d. 08 april 2021 (reguliere aanvang 20.00 uur)**

Een integrale geluidsopname van deze vergaderingen is te beluisteren op
www.papendrecht.nl

Aanwezig:

Mevrouw H.M. van Wijngaarden, voorzitter

De heer M.H.A. Verweij (PAB), de heer A. Stremmer (PAB), mevrouw S.J.A. Verdoorn-de Lang (PAB), mevrouw B. de Heer (PAB), de heer L.T. van den Dool (CDA), mevrouw K.E. Middelkoop-van den Adel (CDA), mevrouw L. Middelkoop (CDA), mevrouw A. Bokma (VVD), de heer A.P.J. den Dekker (Christen Unie), de heer J.L. van Erk (Christen Unie), de heer J.G.S. van der Tak (Onafhankelijk Papendrecht), de heer M.G.C.H. Hardam (Onafhankelijk Papendrecht), , mevrouw T.C. van Es (D66), de heer L.J. van Hal (D66), de heer S. Suijker (D66), de heer A. Kosten (SGP), de heer W. Goudriaan (SGP), de heer H. Mooij (PvdA), de heer T. Wolters (PvdA), de heer R.E. van Engelen (GroenLinks) (vanaf 20.15) en de heer L. Quist (GroenLinks).

Mevrouw A. Nienkemper, projectleider gemeente Papendrecht, inzake agendapunt 05;
Mevrouw L. Sandwijk, huisvestingsadviseur en procesmanager Synarchis, inzake agendapunt 05;

De heer G. Jacobs, partner bureau Hevo, inzake agendapunt 05;

De heer P.J. Bakker, ICS Adviseurs

De heer C. de Ruijter, portefeuillehouder;

Mevrouw C.G.M. Bus, griffier.

Afwezig: -

01. Opening.

De VOORZITTER opent de vergadering en heet eenieder van harte welkom.

02. Vaststellen van de agenda.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

03. Insprekrecht.

Er wordt geen gebruik gemaakt van het insprekrecht.

04. Vragenkwartier.

Er zijn geen vragen.

05. Stand van zaken haalbaarheidsonderzoek huisvesting VO-scholen.

Voorafgegaan door een korte toelichting van wethouder DE RUIJTER verzorgen de dames NIENKEMPER, SANDWIJK en de heer JACOBS een presentatie. Aansluitend worden de volgende vragen en antwoorden uitgewisseld.

Op de vraag van de heer VAN HAL **welke financieringsvormen** worden onderzocht geeft de heer JACOBS aan dat later in het proces wordt gekeken welke vormen worden

betrokken in het onderzoek. (Naast de klassieke manier zijn er andere vormen zoals doordecentralisatie en TCO financieringen.)

Hij merkt op dat de VNG per 2021 de **normbedragen** flink heeft verhoogd, maar de vergoeding aan de gemeente niet. Verder geeft hij aan dat de in de presentatie genoemde **1.000 m²** neerkomt op 2,5 miljoen. Mevrouw NIENKEMPER merkt op dat men hier uiteraard zorgvuldig mee omgaat.

M.b.t. de samenwerking van de scholen merkt hij op dat het niet alleen gaat om de m², maar dat men **sterk beroepsgericht onderwijs** in Papendrecht krijgt. Op zijn vraag wat de wethouder vindt van het voorstel om de Willem Zwijger, de Lage Waard en het Da Vinci college, en het bedrijfsleven, met elkaar de **mogelijkheden van techniekonderwijs** in Papendrecht te laten verkennen antwoordt wethouder DE RUIJTER dat men maximaal inzet op het samenwerken van de scholen. Ondanks dat men dit niet kan afdwingen, kan men hier wel druk op uitoefenen. Onlangs heeft de partij die onderzoek zou doen naar de mogelijkheden voor MBO leerjaren 1 en 2 van het Da Vinci College zich teruggetrokken. Op dit onderzoek, dat naast het haalbaarheidsonderzoek loopt, komt men zeker terug. In antwoord op het voorstel van de onderlinge verkenning geeft de wethouder aan dat getracht moet worden alle partijen samen te brengen en te zien of zij, vnl. het Da Vinci College i.v.m. overdracht van de budgetten, hier constructief in zitten. De oproep van de heer Van Hal en die vanuit het bedrijfsleven is duidelijk.

In antwoord op de vraag van de heer VAN HAL of de voorwaarden van een **eigen foyer voor het theater** wordt meegenomen in het haalbaarheidsonderzoek geeft mevrouw NIENKEMPER aan dat dit in principe geen deel uitmaakt van het haalbaarheidsonderzoek, maar dat men wel op de hoogte is van de kosten die hiermee gemoeid gaan. In antwoord op de opmerking van de heer VAN HAL dat deze afspraak met het college is gemaakt geeft wethouder DE RUIJTER aan dat dit momenteel buiten de scope van het haalbaarheidsonderzoek valt, maar dat de foyer uiteraard wordt meegenomen. De heer VAN HAL merkt op dat de bouw van de foyer binnen het budget van dit project valt.

Op zijn vraag of de scholen de **vergoedingen** die zij van het Rijk ontvangen voor onderhoud van de (te bouwen) **sporthallen** zullen overmaken naar de gemeente, zodat men dekkingskosten heeft voor de exploitatie van de sporthallen antwoordt mevrouw NIENKEMPER dat hier een vergoedingssystematiek voor bestaat en hier uiteraard afspraken over gemaakt zullen worden.

In antwoord op de vraag van de heer GOUDRIAAN hoeveel **inzicht** men krijgt in de **financiële mogelijkheden** geeft mevrouw NIENKEMPER aan dat men in de haalbaarheidsstudie een doorkijk zal geven over de manier waarop een dergelijk project gefinancierd kan worden. Er is sprake van een complex proces waarbij veel afwegingen worden gemaakt. Momenteel bekijkt men welke financiële uitgangspunten gehanteerd worden en op welke manier men de kosten gaat berekenen. Er is sprake van een langjarig project met verschillende projectfasen.

In antwoord op de vraag om toelichting van de heer GOUDRIAAN op de opmerking dat de **krimp van het aantal leerlingen** eruit zou zijn geeft mevrouw NIENKEMPER aan dat de prognoses elke 2 jaar worden geactualiseerd. De ingevoerde gegevens resulteren uit de onderzoeken van de 4 bureaus in Nederland die deze prognoses maken. Hieruit wordt duidelijk dat de krimp (van ca. 18%) die voor deze regio een aantal jaar geleden werd voorzien niet meer zichtbaar is. Bij de actualisatie over 2 of 4 jaar zouden er weer andere ontwikkelingen kunnen zijn.

Op de vraag van de heer GOUDRIAAN maar de **verdeling** van het aantal m² voor **sport en het schoolgebouw** geeft mevrouw SANDWIJK aan dat van het totaal van de 27.000 m² 4.200 m² bestemd is voor sportvoorzieningen.

Op de vraag van mevrouw C. MIDDELKOOP of er al definitief is gekozen voor **nieuwbouw** op 2 locaties geeft mevrouw NIENKEMPER aan dat in de visie die in 2019 is vastgesteld is voorgerekend dat de nieuwbouwvariant financieel het meest aantrekkelijk is en dat dit ook de optie is die men onderzoekt. Dit geeft de raad een mogelijkheid te kiezen welk scenario er uitgewerkt gaat worden. Daar het project uit diverse fases bestaat is de beslissing die wordt genomen niet het wel of niet bouwen van de scholen, maar wat de volgende projectfase is. Op de vraag van mevrouw MIDDELKOOP waarom er, ondanks het feit dat De Lage Waard de school altijd goed heeft onderhouden, toch wordt gekozen voor **nieuwbouw** en **renovatie** in deze fase niet aan de orde is geeft wethouder DE RUIJTER aan dat uit Hevo-onderzoek naar de staat van de gebouwen is gebleken dat de goedkoopste manier nieuwbouw voor beide locaties is. Dit wil niet zeggen dat er gedurende het traject geen andere mogelijkheden zijn om te komen tot goed onderwijs in Papendrecht. Mevrouw NIENKEMPER geeft aan dat bij de onderzoeken is gekeken naar de **energieprestatie** van de gebouwen. De doorslag bij de berekening was de afschrijvingstermijn voor deze kosten: 25 jaar voor renovatie en 40 jaar voor nieuwbouw, die zorgen voor zeer verschillende jaarlijkse kapitaallasten. Om deze reden biedt nieuwbouw economisch de meeste mogelijkheden, niet alleen vanwege de kosten maar ook omdat nieuwe gebouwen passend kunnen zijn bij de onderwijsfilosofie en het realiseren van gewenste ambities. Tevens bestaat er i.v.m. de veranderingen in het wettelijk stelsel onduidelijkheid over financiering van renovatie. Omdat dit kader binnen ca. 2 jaar in een wetswijziging duidelijker wordt, kan men deze mogelijkheden in een volgende projectfase bekijken. Zij zegt toe de visie en Hevo-bijlage via de griffie te zullen delen.

Mevrouw C. MIDDELKOOP is het niet eens met de opmerking dat **de Lage Waard** in het kader van de samenwerking in het beroepsonderwijs **te klein/zwak** is voor het VMBO. De heer VAN HAL heeft aangegeven dat beide scholen qua leerlingaantal te klein zijn om op een aantrekkelijke manier stevig beroepsgericht onderwijs neer te zetten. De heer VERWEIJ merkt per interruptie op dat techniekonderwijs van de Lage Waard niet te klein is, maar dat er een beperkt aantal afstudeermogelijkheden bij de Willem de Zwijger zijn. Ook mevrouw MIDDELKOOP vindt het vreemd dat **de krimp** van 30-45% van het leerlingenaantal ineens weg is. Op haar vraag waarom er, met de mogelijkheden bij te bouwen, niet **minder royaal** voor het **aantal m²** wordt gekozen geeft mevrouw NIENKEMPER aan dat in de visie is besproken dat er sprake was van een normatieve overcapaciteit van het aantal gebouwen. Deze norm zou, als de krimp doorzet, op kunnen lopen tot 30% en op termijn misschien naar 45%. Deze consequentie is relevant omdat de school gebouwdelen die men niet meer gebruikt mag teruggeven. Ook dit is een overweging die is betrokken bij de visie. Wethouder DE RUIJTER geeft aan dat men, op basis van de cijfers die zijn geanalyseerd, een reële optie en norm heeft aangenomen waarop men gaat bouwen. Wanneer men goede scholen bouwt is groei niet uitgesloten. Mochten de cijfers over 2 jaar tegenvallen, zal men daar uiteraard consequenties aan verbinden. De door de extern adviseur van Synarchis opgestelde memo m.b.t. berekening ruimtenorm huisvesting VO-scholen wordt met de raad gedeeld.

Op de vraag van mevrouw MIDDELKOOP of er een **verrekening** komt met het geld dat de Willem de Zwijger, door het goede onderhoud aan de gebouwen, heeft uitgespaard geeft mevrouw NIENKEMPER aan dat dit een complexe discussie is en dat het in de

totaalkeuze nieuwbouw niet om de staat en onderhoud van het gebouw gaat, maar om de geschiktheid van het gebouw in bredere zin.

De heer VERWEIJ hoort dat **fysieke samenwerking** in het beroepsgericht onderwijs en sport gewenst maar **niet afdwingbaar** is, terwijl ook wordt aangegeven dat door deze samenwerking hoogwaardige gebouwen en buitenruimte mogelijk wordt. Het uitgangspunt van dit project was 1 gebouw voor beroepsgericht technisch onderwijs (en andere uitbreidingen). Hij stelt voor deze (striktere) afspraken nu te maken, zodat deze visie bij veranderingen van directies en besturen niet weer veranderd wordt.

Wethouder DE RUIJTER heeft de oproep gehoord en neemt deze mee. Men zet druk, maar kan het niet afdwingen. Het college komt met een voorstel waarin men uitgaat van 1 cluster, met techniek op 1 locatie. Omdat de gemeente het financiert vindt de heer VERWEIJ dat men daarom ook eisen kan stellen.

De heer MOOIJ is (per interruptie) enigszins gerustgesteld door het antwoord dat men in de haalbaarheidsstudie uitgaat van 1 cluster praktijkgebouwen voor de sector techniek en niet inzet op 2 verschillende die elk voorzien in het eigen deel van het gebouw voor techniek. Wethouder DE RUIJTER antwoordt dat de raad kan kiezen tussen verschillende scenario's, waaronder 1 cluster, met de bijbehorende financiële consequenties.

De heer VAN HAL vindt, per interruptie, dat **goed onderwijs** in Papendrecht en de economische kracht die hier vanuit kan gaan het uitgangspunt moet zijn, niet het zo goedkoop mogelijk realiseren van schoolgebouwen. Wethouder DE RUIJTER is blij met deze uitspraak.

Op de vraag van de heer HARDAM of de eigen **verordening**, die niet actueel genoeg is, aangepast dient te worden geeft mevrouw NIENKEMPER aan dat deze inderdaad niet geactualiseerd is, hetgeen wel een aandachtspunt is. (Ondanks dat het niet met dit project te maken heeft is het wel goed hier de komende jaren naar te kijken.)

In antwoord op zijn vraag of bekend is wat het **financiële verschil** zou zijn wanneer men wel van de **eigen verordening** uit zou gaan antwoordt mevrouw NIENKEMPER dat men hier in deze fase geen uitspraak over doet. Omdat men hier al 50% onder zit is de eigen verordening geen optie.

Op zijn vraag of er een expliciete verklaring is voor het **verdwijnen van de krimp** geeft mevrouw NIENKEMPER aan dat dit niet te verklaren is. De heer Jacobs heeft aangegeven dat Nederland meerder krimpregio's kent. Hoe dit komt weet zij echter niet. Op zijn laatste vraag of het effect van **thuisonderwijs** is meegenomen in de berekening van de totale ruimtebehoefte geeft mevrouw NIENKEMPER aan dat dit niet het geval is. Het stelsel gaat uit van het aantal leerlingen x het aantal m² x het bedrag. Het is te vroeg om iets te zeggen van de gevolgen van corona, wellicht dat zich dit op langere termijn in andere ruimtenormen vertaalt.

Wethouder DE RUIJTER bevestigt de vraag van mevrouw BOKMA of de **fasedocumenten en de memo's** met de raad worden gedeeld.

De heer MOOIJ is nieuwsgierig naar de nadere uitwerking van het haalbaarheidsonderzoek en ziet uit naar de memo's.

Op de vraag van mevrouw VAN ES waarom de memo's **ter inzage** worden gelegd i.p.v. te worden gedeeld in GO geeft wethouder DE RUIJTER aan dat de niet-geheime

fasedocumenten en memo's in het kader van het haalbaarheidsonderzoek met de raad worden gedeeld. Verder kunnen vragen over de memo's uiteraard gesteld worden, zal hij elke commissie Samenleving (indien van toepassing) een update geven en bestaat de mogelijkheid om de scholen te bezoeken.

Niets meer aan de orde zijnde dankt de VOORZITTER de aanwezigen voor hun inbreng en wordt dit agendapunt gesloten.

06. Beschikbaar stellen middelen t.b.v. renovatie IKC De Wielen.

Op de vraag van de heer SUIJKER of er **duurzaamheidsmaatregelen** zijn genomen en of er **zonnepanelen** worden geplaatst geeft wethouder DE RUIJTER aan dat het de verantwoording van de school is om duurzaam te bouwen. Hieronder vallen ook eventuele zonnepanelen, waarvoor geen krediet beschikbaar wordt gesteld.

Op de vraag van de heer VAN DER TAK op basis van welke bedragen (**de VNG-norm of verordening**) dit krediet wordt verstrekt geeft wethouder DE RUIJTER aan dat dit wordt verstrekt op basis van de oude verordening en dat het nieuwe IAP gepland staat voor 2023.

In antwoord op zijn vraag wat dit krediet betekent voor **de ombuigingen** antwoordt wethouder DE RUIJTER dat dit, omdat het vanuit het oude budget is, geen invloed heeft op de ombuigingen.

Op de vraag van de heer GOUDRIAAN hoe de **leerling prognose** in verhouding staat met het **integraal huisvestingsplan** geeft wethouder DE RUIJTER aan dat er in de wijk 2 scholen zijn, waarvan 1 voor reformatorisch onderwijs. De demografische ontwikkeling geeft aan dat er behoefte aan een school bestaat.

In antwoord op zijn vraag of de **realisatie**, waarvan het aanbestedingstraject nog loopt en de school het in de zomer van 2021 wil starten en afronden, realistisch genoeg is geeft wethouder DE RUIJTER aan dat deze in de vakantieperiode kan plaatsvinden, zodat er geen kosten voor tijdelijke huisvesting nodig zijn.

Op de vraag van mevrouw BOKMA hoe de begroting van een **Cv-installatie** zich verhoudt tot de route naar gasloos en aansluiten op het warmte net geeft wethouder DE RUIJTER aan dat hier geen budget voor beschikbaar is en dat de middelen beschikbaar worden gesteld uit het oude IAP.

Hij bevestigt haar vraag of er **alleen combiklassen** zijn.

Mevrouw DE HEER gaat namens haar fractie in het kader van de **zorgplicht voor de onderwijshuisvesting** akkoord met dit voorstel.

De commissie adviseert aansluitend de onderhavige stukken als hamerstuk door te leiden naar de gemeenteraad.

07. Sluiting.

Niets meer aan de orde zijnde sluit de voorzitter om 22.25 uur de vergadering onder dankzegging aan eenieder voor diens inbreng.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raadscommissie Samenleving op 20 mei 2021

Mevr. C.G.M. Bus
(griffier)

mevrouw H.M. van Wijngaarden
(voorzitter)

Lijst met toezeggingen

1. Memo tussenstappen onderzoek Synarchis

Portefeuillehouder De Ruijter

De wethouder zegt toe de door de extern adviseur van Synarchis opgestelde niet geheime memo's m.b.t. het haalbaarheidsonderzoek VO-scholen (fasedocumenten e.a. memo's) met de raad te delen.

2. Opnieuw toesturen Visie huisvesting en bijlage 'onderzoek HEVO'

Portefeuillehouder De Ruijter

De Visie en bijlage onderzoek HEVO wordt opnieuw aan de raad toegestuurd.

3. Periodieke informatie elke commissie

Portefeuillehouder De Ruijter

Wethouder De Ruijter zegt toe dat hij de commissie iedere vergadering mondeling informeert over de stand van zaken in het haalbaarheidsonderzoek huisvesting VO-scholen.